

Zapiski z roba

Tone
Pavček

- I Na rob dni in njihove stiske,
naravnan nase in vase ujet,
pišem obrobne zapiske
o begu ljudi in let.

Trgam prisušene vate povoja
z bolečih, nezaceljenih mest.
Trgam! Brišem si kaplje znoja.
Stiskam zobé in pest.

Naj mi bo mirna in hitra roka.
Naj ne izda me strah:
vame zeva rana, široka, globoka,
bije me kužen zadah.

Trgam z muko. Trgam z dvomom. Negotovost
je hujša od ran.
In iščem besed — obliž za surovost
iz dneva v dan.

II Kaj vse je odmrlo
v teh zadnjih letih!
Po vsem: suho grlo
in prazen kelih.

Po vsem: večja samota
in razorožena vera.
Vse bolj nejasna pota
med nikoli in zmeraj.

Po vsem: mnogo manj oken,
več senc in očitkov pustih.
Dan prihodnji bolj moten
in slab okus v ustih.

Po vsem: neprosto voljen zbogom
vonju aprilskega cvetja
in pregnanim golobom
in utvaram poletja.

Zbogom, tveganje iger
in mit o nespridenih jutrih,
zbogom, kes, kot zmeraj prehiter,
dober dan, opeharjeni jutri!

III Uiti iz tega kroga
nebesed, nedejanj,
kjer je prostora
vse manj in manj

za rože in trnje,
za tišino in krik,
za zemljo in zrnje,
za časten izid,

kjer ujeta svoboda
postaja absurd,
kakor stoječa voda,
kakor ugasla luč,

kjer se ruši dočista
nestalna hiša iz kart,
kjer strupenost nesmisla
stiska za vrat,

stiska počasi kot mora,
 ko da je rabelj nor,
 da je vse manj prostora
 za beg ali upor.

Uiti iz tega kroga.
 Uiti — kam?
 Kdo je, ki se mi roga?
 Rabelj ali jaz sam?

- IV Kadar kdo odide od nas
 za zmerom,
 tišina napolni čas
 z zvrhano mero.

Slišiš, tako tiho ta hip
 je v meni,
 ko je prenehal utrip
 ljubezni zgubljeni.

Kadar se kómu podrè
 v človeka vera,
 groza zatuli in žge
 stotisočera.

Slišiš, tako tuli nocoj
 po meni
 groze stooki soj
 za vsem izgubljenim.

- V Življenje se je krepko prevesilo
 v svoj drugi del, na drugo stran.
 Upanju je okna zavesilo,
 vinu dodalo kan.

Sanje o dolinah ne trajajo,
 z leti dobe priokus,
 pobegi kamorkoli ostajajo
 vnaprej obsojen poskus.

Kot da je vse odločeno
 v igri, ki ni to več.
 Nad vsem, kar nočemo, hočemo,
 je dejstev zgovoren meč:

Zoženo, zoženo, zoženo.
Mnogokaj se več ne zgodi.
Mnogokaj, vnaprej razoroženo,
brez sledú se zgubi.

Ko divjad, na pogonu osamljena,
se gnetemo v zadnji kot,
kjer bo dokončno zapravljena
možnost za novo pot.

VI Živimo. In to je dejstvo.
Kakor stiska ali nemoč.
Kot laž. Farizejstvo.
Ali zatohla noč,

stisnjena v bolno ujetost
pričakovanj in utvar,
kdaj se nora napetost
sprosti v dež ali vihar,

kdaj krik kopja prebode
negotovost in strah,
da dá nebo vode
ali žveplo in prah.

Čakanje. Pričakovanje.
Nič ni. Ničesar ne bo.
Le stiska življenja žanje
in žejni golobi mro.